

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenš nedelje in praznike, ob 1/2. uri popoldne.

Štev. 38.

V Ljubljani, v četrtek 16. februarja 1888.

Letnik XVI.

Verska šola in Slovenci.

Pod tem naslovom je objavila „Südsteierische Post“ 4. t. m. članek o Liechtensteinovem šolskem predlogu, v katerem izreka bojazen, da bi bilo za dežele z liberalnimi večinami slabo, ako bi se ljudsko šolstvo prepuščalo deželnim zborom. Konservativni list potem poroča o dotičnih razpravah, ki so se o raznih časih vršile v Hohenwartovem klubu in se v tem popolnoma strinja s poročili, ki so bila o svojem času o tej stvari objavljena v „Slovencu“. Konečno obžaluje, da se je iz predloženega načrta izpustila določba gledé materinega jezika kot edinega učnega jezika v ljudskih šolah in dostavlja, kaj je bil vzrok, da slovenski poslanci izvzameš kanonika Kluna tega predloga niso podpisali in sklepa: „Mi temu ravnanju naših poslancev pritrjujemo, ker le na ta način so se izognili predsodkom (prejudiciranju) v tem vprašanji. Posebno pa še omenjamo, da se vsi slovenski poslanci s Kranjskega z edino izjemo preč. kanonika Kluna v tej zadevi odločno postavljajo na stran štajersko-slovenskih poslancev, dasiravno ima na Kranjskem narodna stranka v deželnem zboru večino.“

Preč. g. kanonik Klun poslal je vsled tega omenjenemu listu dopis, v katerem odločno zavrača sumničenje, da bi on gledé tega vprašanja izjemo delal od svojih slovenskih tovarišev, marveč so vsi slovenski poslanci v tej stvari edini. Iz tega pojasnila dalje izvemo, da se je ravno poslanec Klun v smislu dotičnih razgovorov v ožjem krogu slovenskih poslancev pri pretresanju prvotnega šolskega načrta z vso odločnostjo potegoval za določbo gledé materinega jezika, in da so vsi člani dotičnega zaupnega odseka pripoznali opravičenost njegove zahteve ter le zaradi tega z večino sklenili dotični iz temeljnega državnega zakona sprejeti stavek izpustiti, ker so češki poslanci v tem videli tako premembo, za katero je treba večino dveh tretjin glasov.

Ko se je imel od zaupnih mož odobreni načrt izročiti državnemu zboru, razgovarjal se je poslanec Klun zopet s konservativnimi nemškimi poslanci Hohenwartovega in Liechtensteinovega kluba, kakor tudi s poslanci češkimi, in jim v novi dokazoval

potrebo posebne določbe o materinem jeziku. Oboji so mu zopet prav odločno zagotavljali, da so s tako določbo popolnem zadovoljni in da jo bo šolski odsek, kateremu se bode menda predlbg izročil v pretresanje, sprejel v zakon v primerni podobi, da bodo odstranjeni od čeških poslancev izrečeni pomislili.

Iz tega pojasnila, ki se strinja z našim poročilom iz državnega zbora, je razvidno, da je štajerski list prav po krivem in nepotrebnem sumničil poslanca g. Kluna, češ, da je on v enem najvažnejših vprašanj drugačnih misel, kakor drugi slovenski poslanci. List to tudi izprevidi in se opravičuje z izgovorom, naj bi bili Liechtensteinov predlog podpisali ali vsi slovenski poslanci, ali pa nobeden; ker ga je podpisal le jeden sam, bilo pa je kaj lahko, reč drugače tolmačiti.

Odkritosrčno rečemo, da bi bili radi videli, ko bi bili vsi naši poslanci podpisali načrt, ki vernemu slovenskemu narodu zagotavlja versko odgojo njegovih otrok; vendar jim pa nič ne očitamo, ako tega niso storili, ker smo prepričani, da tega niso opustili, kakor da bi načeloma nasprotovali verski šoli, ampak le vsled pomislikov zaradi prej omenjene izpuščene določbe gledé materinega jezika. Čisto naravno se nam pa zdi, da je poslanec Klun podpisal ta predlog; on je bil ud zaupnega odseka, ki je pretresal dotični načrt, in če tudi zaradi navedenih pomislikov ni dosegel, da bi bil prvotni odstavek gledé materinega jezika ostal v načrtu, vendar je dosegel soglasno zagotovilo, da se bode to zgodilo, in da bodo taki določbi pritrdili vsi konservativni nemški poslanci, kakor so Tirolci v Hohenwartovem klubu že sami povdarjali. Zanj torej ni bilo nobenega takega pomislika, kakoršne so imeli drugi slovenski poslanci, ki dotičnih natančnejših razprav niso poznali: on je vedel pri čem je, in zato ni imel nobenega vzroka, da bi predloga ne bil podpisal. Ako vrhu tega še pomislimo, da šolski predlog ni samo predlog Liechtensteinovega, ampak tudi Hohenwartovega kluba, ker poleg Liechtensteinovega imena na čelu nosi tudi ime tirolskega poslanca dr. Rappa, in da je bil Hohenwartov klub sklenil v tej stvari podpirati tirolske poslance, zdi se nam

podpis poslanca Kluna še bolj opravičen, ker potrjuje vzajemno podporo v Hohenwartovem klubu združenih zastopnikov raznoterih narodov.

Razun že poprej omenjenega vzroka bi bilo prav tudi zaradi te vzajemnosti gotovo jako primerno, ko bi ga podpisali še drugi naši poslanci. To bi bili z ozirom na zveste tirolske zaveznike gotovo tudi storili, ko bi bili imeli priliko ž njimi se pred izročitvijo dotičnega predloga v klubu razgovarjati in potolažiti svoje premislke. Kakor je naše državno-zborsko poročilo omenjalo, se iz raznih vzrokov izročitev šolskega načrta ni mogla toliko časa odkladati, da bi ga bili prej v klubih pretresali. In to je nov razlog, ki enako opravičuje naše poslance, ki predloga niso popisali, kakor opravičuje nje, ki so ga podpisali.

Predno končamo, še neko opazko! „Südsteierische Post“ povdarja z nekako zadovoljnostjo, da so vsi slovenski poslanci s Kranjskega s štajerskimi slovenskimi poslanci v tem vprašanji edini. Mi pa pristavljamo, da morajo edini biti tudi v vseh drugih bistvenih vprašanjih. Kakor se je nam že dostikrat z Dunaja poročalo in kakor potrjuje tudi pojasnilo poslanca g. Kluna v „Südsteierische Post“, imajo naši slovenski poslanci med seboj posebno ožjo zvezo, v kateri razpravljajo domače zadeve in med seboj razdeljujejo razne naloge. Slovenski poslanci s Kranjskega, Goriškega in Primorskega se strogo držé načela vs skupnosti in vzajemnosti slovenskega naroda, razkropljenega po raznih deželah našega cesarstva, in se pri vseh svojih činih ozirajo na splošne koristi slovenskega naroda. Tako je tudi z novim šolskim zakonom. Prav omenja „Südsteierische Post“, da bi bil novi načrt, kakoršen je sedaj, med nekaterimi drugimi deželami koristen tudi za deželo Kranjsko. Za naše slovenske poslance bi bilo torej vse eno, ali se gledé materinega jezika kaj sprejme v načrt ali ne; toda oni se ne ozirajo samo na domačo deželo, oni gledajo tudi na svoje rojake v drugih kronovinah, kjer niso tako srečni, da bi njih glasovi v deželnih zastopih kaj veljali. Zato zahtevajo pri raznih prilikah take naprave in zakonite določbe, ki jih morejo varovati pred tujim nasilstvom.

LISTEK.

† Franjo Zajec.

Umril je dné 8. t. m. dobroznani akademični kipar Franjo Zajec po kratki bolezni pljučnici. Ž njim zatisnil je na veke oči slovenski umetnik, kateremu ni nikedar bila osoda mila. Njegovo življenje je bil neprestan hud boj za vsakdanji kruh. Ko bi bil nadobudni umetnik imel v svoji mladosti in pozneje večjo podporo, da bi bil mogel razmišljevati in izvrševati svoje načrte, katere si je vstvarjal, brezdvomno bi bil slaven kipar; njegovo ime bilo bi znano tudi preko slovenskih mej.

In dasi Zajec večkrat ni imel življenju najpotrebnejših stvari, vendar se je vspel po svojih izvanrednih duševnih zmožnostih na častivredno mesto slovenskih kiparjev-umetnikov, in gotovo mu bo slovenska domovina ohranila hvaležen spomin.

Kedar sem pogledal v njegovo delavnico, spomnil sem se slavnega kiparja Robbe, ki je izdelal krasen nastavek vodovoda na mestnem trgu

Ljubljanskem, lepe podobe angeljev pri glavnem altarju v cerkvi sv. Jakoba in pri altarju sv. Rešnjega Telesa v stolni cerkvi; v boji za obstanek bila sta si podobna. Pokojni Franjo imel je narisanih mnogo lepih načrtov, a izvršiti ni mogel nobenega, ker nedostajalo mu je materialne pomoči.

Porodil se je pokojnik v Oslici na kranjsko-goriški meji revnim kmečkim starišem. Bili so štirje bratje, ki so se vsi učili kiparstva; eden starejših bratov, Valentin, umrl je pred leti kot obče poznat kipar v Bologni in bajè zapustil precejšnje premoženje. Kakor sta mi pravila umrli Franjo in njegov še živeči brat Marka, niso bratje nikedar dobili zapuščine.

Kje je Franjo Zajec dobil denarnih sredstev, da je mogel obiskovati kiparsko akademijo v Monakovem in pozneje akademijo lepih umetnosti na Dunaji, nisem mogel poizvedeti. Shranjena spričevala dokazujejo, da je bil na obeh akademijah odlikovan „dijak“. Najbrže se je Franjo že v mladosti moral privaditi stradanju ter si z malim zaslužkom tolažiti glad.

Okoli 1. 1858. je prišel Franjo v Ljubljano ter

se tu stalno naselil. Ker je bil neznan v mestu, seznanil se je na srečo s známim umetnikom, slikarjem Iv. Wolfom, ki mu je bil ves čas izredno zvest prijatelj ter mnogo vplival nanj v njegovi umetnosti.

Ob stoletnici Vodnikov zaslovelo je njegovo ime, ker je napravil prvi kip Vodnikov. Pozneje napravil je mnogo kipov naših prvih mož, največ pa je delal za razne cerkve. Izmed dovršenih umetnih del pokojnega umetnika omenimo le najvažnejša.

Krasen umotvor je gotovo doprsna podoba knezoškofa Antona Alojzija Wolfa od kararskega marmorja pri altarju sv. Rešnjega Telesa v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Lepo ste izdelani podobi sv. Hermagore in Fortunata v zidu stolne cerkve proti trgu. Izdelal je prekrasen kip za stolno cerkev v Mariboru, kazoč podobo knezoškofa Antona Martina Slomška. Ta kip so prvotno namerjali postaviti na kakem javnem prostoru v Mariboru v spomin, da je vladika Slomšek premestil škofovski sedež iz Lavanta v Maribor. Ker pa se je protivil nemški mestni zastop, ni se izvršil prvotni namen.

Kaj pa slovenski poslanci štajerski? Bog se usmili! Trije so in izmed teh treh se eden sam drži ožje zveze slovenskih poslancev, druga dva hodita vsak svoj pot. Za druge slovenske poslance je torej velika požrtvovalnost, da se pri svojih činih ozirajo na potrebe štajerskih Slovencev, kakor gledé šolskega vprašanja potrjuje tudi „Südsteierische Post“. In ta njih žrtev in nesebične napore za narodno reč je tem višje ceniti, ako pomislimo, kakošno plačilo za vse to dobivajo. Radi verjamemo, da ogromna večina slovenskega prebivalstva na Štajerskem hvaležno priznava trud in prizadevanje naših slovenskih poslancev in da si tudi za prihodnje čase želi njih vzajemne podpore, ali na drugi strani vendar ne moremo zamolčati žalostne prikazni, ki ni v nobeni drugi deželi. Slovenski poslanci, ki se držé skupnega slovenskega programa in svojih skupno storjenih sklepov, natočujejo se po volilnih shodih in časnikih, in ko se proti neopravičenim napadom branijo, tirajo se pred sodnije! In štajerski listi? Kakor priča omenjeni članek v „Südsteierische Post“, pač od slovenskih poslancev zahtevajo, naj se potegujejo za štajerske potrebe, ali dozda še nismo slišali, da bi priporočali domačim poslancem, naj se nikar ne ločujejo od svojih slovenskih tovarišev, ali da bi bili obsojali poskus njih vse spraviti na zatožno klop. Ne verjamemo, da bi bili taki čini slovenski stvari na Štajerskem na korist; tudi najpohlevnejšemu človeku poide potrpežljivost in nihče mu ne more zameriti, ako naposled svoje pomoči noče vsiljevati ljudem, ki se sami ne ganejo, ali ki mu njegovo dobroto vračajo s hudim!

Pastirski list kneza in nadškofa goriškega.

Z Goriškega, 13. februarja.

Poslanica ta opominja k ljubezni in udanosti do sv. cerkve, naše matere, ter kaže, da oblast v sv. cerkvi ne izvira od posvetne oblasti, ne od ljudij, ampak od našega Izveličarja, od Boga samega. Od Gospoda našega dobili so to oblast apostoli, in posebej sv. Peter, prvak apostolov.

Za tem nadaljuje poslanica od besede do besede tako-le:

„Kakor je glavar vseh apostolov v Rimu postavil naslednika, rimskega papeža, o katerem sem vas v lanskem pastirskem listu poučeval, tako so pa tudi drugi apostoli ono božjo oblast pred smrtjo s pokladijem rok prenesli na druge, katere so spoznali kot sposobne za tako imenitno službo; ti so se začeli imenovati škofje. Tako je sv. Pavel Timoteja postavil za škofa v Efezu, Tita pa na otoku Kreti, ter jim izročil oblast in naložil dolžnost, pastičredo vernih, deliti sv. zakramente, učiti, soditi in kaznovati. Kakor apostoli, tako so tudi škofje pravi namestniki Kristusovi, in kakor apostoli, tako tudi oni ne od ljudi, ampak od Boga postavljeni. Tega prepričanja je bil sv. Pavel, ko je škofje v Miletu zbrane, akoravno jih je bil sam izbral in posvetil, vendar tako-le opominjal: „Pazite na-se in na čredo, v kateri vas je sv. Duh postavil za škofje, da pasete cerkev božjo.“ (Dej. ap. 20, 28). Po tem takem pa besede Kristusove: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje“ (Luk. 10,

Lepi so tudi Zajčevi doprsni kipi naših prvorbiteljev in znanih veljakov kot: Vodnika, Preširna, Knobleharja, dr. Tomana, dr. Bleiweisa, dr. Coste, Stritarja itd. Zadnja leta izvršil je mnogo krasnih del za razne cerkve na Kranjskem, Štajerskem in v Istri; izmed teh omenimo prelepe podobe za kamentiti altar župne cerkve v Štangi. Posebno vzorno je izdelaval križne podobe Vzveličarjeve, katerim se sme po vsi pravici prisojati umetniška vrednost.

Umrli Zajec je imel jako nadarjenega sina Franca, ki se je pod vodstvom očetovim izvrstno izučil in si postavil lep spomenik v ljubljanski frančiškanski cerkvi, za katero je izdelal lepe male podobe sedmerih čednosti pri altari sv. Frančiška. Tudi edini še živeči Zajčev sin Ivan, jako je nadarjen kipar, kojemu želimo večjo srečo, kakor jo je imel njegov pokojni oče.

Pokojnega Fr. Zajca umetniška dela naj bi ocenilo spretnejše peró veščakovo ter mu zapisalo trajen spomin v zgodovini umetnosti med slovenskim narodom. Naj v miru počiva blagi mož!

A.

16) — veljajo tudi škofom. Kakor je bil Kristus z apostoli, tako ostane do konca sveta tudi s škofi; njih glas je Kristusov glas, njih povelje Kristusov ukaz. Zatorej pravi sv. Ignacij mučenik: „Škof je predstojnik na božjem mestu. Zato pa morajo verniki škofa tako spoštovati, kakor Jezusa Kristusa.“ (Tral. 3). — Ni je torej svetelše vezi na zemlji, kakor je vez med škofom in vernim ljudstvom. Čem trdnjša je ta vez, čem večja je v ljudstvu pokorščina in ljubezen do višega pastirja, tem varnejša je čreda Kristusova od napadov peklenskih moči; tem lepše se razcveta katoliška cerkev. Kakor hitro se pa ona vez začne trgati, najde sovražnik vrata odprta, da se prikrade v božjo družino delat razpor, in tako začne cerkev razpadati. Odvrčanje vernega ljudstva od višjih pastirjev pripelje konečno do odpada od sv. cerkve in do neverstva.

To sovražniki sv. cerkve dobro vedó. Da bi tem lože razdejali sv. cerkev, začeli so vselej boj s tem, da so rimskega papeža, škofa vseh škofov, potem škofe in duhovnike obrekovali in črnili, ter jim podtikali slabe namene. Ko je bilo spoštovanje do cerkvenih pastirjev spodkopano, našli so njih krivi nauki v srcih ljudi rodovitna tla. Kakor so ravnali krivoverci vseh časov, tako delajo tudi dandanes sovražniki sv. cerkve. Z žalostnim srcem smo tudi mi — škofje naše cerkvene pokrajine — že nekaj časa sem zapazovali, kako so si nekateri ljudje prizadevali, po časnikih in drugih knjigah tudi med našim vernim ljudstvom zasejati ljuliko brezbožnosti in nevere, samooblastno vtikati se v cerkvene reči, obujati v vernikih nezaupnost do duhovske in svetne oblasti. Ko so ti ljudje — dasiravno v majhnem številu — vendar-le od dne do dne drznejši prihajali, ko so se celó predrznili sv. Očeta psovati, tedaj smo si šteli mi škofje v svojo sveto dolžnost, tako počenjanje očitno obsoditi. V ta namen smo meseca novembra pr. l. v Gorici po skupnem posvetovanji poslali do svoje duhovščine pastirski list, v katerem smo s kratkimi besedami razložili veliko nevarnost, ki od takih časnikov in knjig preti katoliški veri in cerkvi, kakor tudi vsemu vernemu ljudstvu. V tem listu smo torej duhovnike, katerih ljubezen do svete cerkve in njenih načel, globoko udanost in neomahljivo zvestobo do presvetlega vladarja in cesarske rodbine dobro poznamo, pozvali, da naj se v jedi-nosti s svojimi škofi na vso moč ustavljajo taki kugi, da bi se čedalje bolj ne razširjala.

K temu je škofje primoral glas vesti, ker dobro vedó, kako oster račun bodo morali pred Bogom dati za duše njih pastirstvu izročene. K temu jih je napeljala tudi gorečnost za čast božjo in korist sv. cerkve. „Gorečnost za hišo tvojo me je snedla“, (Psal. 68, 10), tako pravi kralj David vnet za božjo čast. Tako je tudi Jezus Kristus v sveti jezi razgnal prodajalce iz tempeljna jeruzalemskega. In škofje, kateri so od Boga postavljeni, da vladajo kraljestvo božje na zemlji, katerim so v varstvo izročeni živi tempeljni sv. Duha, namreč neumrjoče, s krvjo Jezusovo odrešene duše vernih kristijanov, oni bi ne smeli povzdigniti glasu, ko se volkovi v ovčji obleki bližajo njih čredi? Ali bi mogli mirno gledati, dokler bi volkovi jagnjeta požrli?

Ne, povzdignili smo glas, krepko in odločno, in s tem izpolnili svojo dolžnost, pa izkazali tudi vam, prelubi v Kristusu, največo dobroto, ker smo se potegnili za vašo časno in večno srečo. A storili smo še več. V omenjenem listu branili smo vam tudi časno čast in dobro ime, katero je po hudobnih ljudeh bilo omadeževano. Povdarili smo namreč, da s takimi nauki, kakor jih nekateri časniki sejejo, se v narodu nikdo ne zлага, in da dobro naše ljudstvo hoče tudi za naprej, kakor doslej, vedno ostati zvesto veri, cesarju in domovini.

Toda kaj se je zgodilo vsled našega škofovskega lista? Našli so se in se še nahajajo taki ljudje, ne samo med tujci — kar ni čuda, temveč tudi med našinci, kateri se predrznejo očetovsko besedo višjih pastirjev sprevračati in narobe tolmačiti, škofje sumničiti ter jim podtikati slabe namene. Nekateri so celó trdili, da so škofje s svojim listom neusmiljeno udarili po že tako zatiranem slovenskem ljudstvu!

Prelubi v Kristusu! Tako in enako govorjenje je grdo obrekovanje, zatorej je — kot vaš viši pastir — tukaj odločno obsojam. Kdor tako govori ali piše, je upijanjen od — ne vem kakega — duha, gotovo pa od božjega ne; slep je, ker noče oči odpreti, da bi videl resnico. Taki ljudje so krivi pre-roki, o katerih govori sv. Janez: „Iz nas so izšli, ali niso bili iz nas, kajti, ako bi bili iz

nas, ostali bi bili z nami“. (1. Jan. 2, 19). Taki ne pridejo k vam v imenu Kristusovem, tudi ne iščejo vašega pravega blagra, ampak same sebe. Ti so ljudje, kakor pravi sv. pismo, ki sami sebe ljubijo (2. Tim. 3, 2), sami sebe pasejo. (Jud. 12). Taki ljudje, da govorim s sv. Pavlom, „niso vneti dobro za vas, ampak hočejo vas izključiti, ločiti od Kristusa, da bi se vi zanje v nemali“. (Gal. 4, 17). — Kristijan, premisli dobro, koga ti je Kristus zapovedal poslušati, apostole in njih naslednike, ali pa take ljudi, ki škofom kljubujejo. Ali se boš morda dal zapeljati takim prerokom, da bi se sprl s svojim škofom? — O nikar ne! Temuč premisli dobro, kar trdi sv. Ciprijan: Škof je v cerkvi in cerkev v škofu“. (Psalm 69). Zatoraj uči sv. Ignacij, da stojé vsi, ki so božji in Kristusovi, na strani svojega škofa. (Filad. 2). Po tem takem, nadalje opominja ravno ta sv. oče: „Kakor je katoliška cerkev tam, kjer je Jezus Kristus, tako ima tudi verno ljudstvo tam biti, kjer je njegov škof“. (Smirn. 3.)

Ne poslušajte torej, predragi v Kristusu, takih ljudi, kateri vas hočejo od vaših pastirjev odvrčati, ampak poslušajte glas svojih škofov, ki vas srčno ljubijo, kakor svoje otroke s sveto očetovsko ljubeznijo, ki noč in dan čuvajo za vaš blagor, ki so pripravljeni tudi življenje dati za vaše duše.

Iz tega očetovskega srca pošiljamo vsak dan, kakor je naša dolžnost, posebno pa v tem času proti nebu goreče prošnje, naj bi ljubeznjivi Bog blagoslovil vas in vaše imetje, posebno vaše neumrjoče duše, da bi jih ohranil v svoji milosti do tistega dne, ko nam bo vsem treba stopiti pred njegov sodni stol, da vsak dobi plačilo, kakor je delal, dobro ali slabo. Kot poročstvo te božje milosti podeljujem vam vsem svoj višepastirski blagoslov v imenu Boga Očeta, in Sina, in sv. Duha. Amen.“

Dostavek dop.: Da tudi cenjeni čitatelji izven Goriškega odločne te besede lože razumejo, pristavimo nastopno:

Ko so bili škofje goriške cerkvene pokrajine izdali dobro znani pastirski list z dne 26. novembra pr. l., zapisala je goriška „Soča“ v št. 49. z dne 9. decembra 1887 o njem popolno krivično obsodbo, da so namreč škofje ž-njim „neusmiljeno udarili“ po ubogem vže itak povsod zatiranem slovenskem narodu. — Nepotrebna in v nekaterih besedah nekoliko dvoumna bila je dalje ona izjava poslanca dr. Gregorčiča in tovarišev v goriškega deželnega zbora seji dne 20. decembra pr. l. naperjena sicer naravnost proti tujemu časnikarstvu, ali mnogi so iz nje zaradi dvoumnosti nekaterih besedij še kaj drugega povzemali. — To izjavo tedaj — če tudi lepo, a nepotrebno in nesrečno — porabila je „Soča“, da je po „Pozivu“ v št. 52 pr. l. itd. narod po Goriškem nagovarjala, naj bi se jej vse goriške občine pridružile. To se je v istini tudi zgodilo, kakor Vam je pisal Vaš dopisnik dne 20. januarja t. l. („Slov.“ št. 23.) Lahko si je misliti, da gibanje po Goriškem povodom teh izjav ni bilo majhno. A gotovo je tudi, da je bilo umetno osnovano, ter naperjeno kolikor toliko tudi proti škofovskemu listu, vzlasti ker „Soča“ onih besedij v 49. listu ni bila preklicala. Tako se je sodilo maviske (prim. „Slov.“ št. 5); tako sodi — kakor je jasno iz gorénje poslanice — tudi ekseleuca knez in nadškof goriški.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. februarja.

Notranje dežele.

Po dunajskih poročilih je *vojni minister*, grof Bylandt, toliko okreval, da niti ne bo šel na odpust, marveč bo v kratkem prevzel svoje navadno poslovanje. Vse trditve o njegovih naslednikih so s tem ovržene.

Ogersko finančno ministerstvo pričelo se bo takoj pečati s preosnovno finančne uprave, kakor hitro bo dokončana proračunska debata. Kakor trdi „Pesti Napló“, prestrojilo se bo najprvo finančno ministerstvo samo, ki bo drugače razdelilo svoje odseke, kojih je danes 18. Ker se vsled tega preveč cepijo delavske moči, spojilo se bo po nekaj sekcij v eno. Dotični načrt izdelal je državni tajnik Wekerle, ter ga je ministerstvo tudi že načeloma sprejelo. Preosnova finančnih ravnateljstev prišla bo na vrsto sredi poletja.

Vnanje države.

Vest, da se bode dne 3. marcija, v dan kronanja *papeža Leona XIII.* vršil konzistorij, pri kojem bodo nekogi cerkveni knezi imenovani kardinali, preklicuje se, češ, prvi konzistorij bo še le okoli velikonočnih praznikov. Tudi imena kandidatov za kardinalsko čast opirajo se le na kombinacije, kajti sv. Oče v tem oziru ni sklenil še ničesa.

Srbski ministerski svet pečal se bo v kratkem z navodi, koje bo vlada izročila svojim pooblaščenecem, ki bodo šli v Sofijo, da skoraj sklenejo trgovinsko pogodbo z Bolgarijo. — „Pol. Corr.“ je

dobila iz Belgrada vest, da so prodrli pri zadnjih občinskih volitvah izključno radikalei.

Razni berlinski listi trdijo, da je prinesel grof Pavel Suvalov iz Petrograda seboj predloge k diplomatskim pogajanjem o *Bolgariji*. „Voss. Ztg.“ pa temu nasproti navaja: Knez Lobanov izjavil se je v nekem razgovoru z diplomati, da Rusija za trdno ne bo storila v tem vprašanju prvega diplomatskega koraka, kakor tudi ne namerava poslušati predlogov ostalih velesil, kojih dotična politika je bila do sedaj v navpičnem nasprotju z rusko.

Zdravniške vesti iz San Rema o zdravju *nemškega* prestolonaslednika glasé se vedno ugodno. Nemški zdravniki pa svarijo občinstvo, naj ne verjamejo prevročekrvno tem bulletinom, kajti prestolonaslednik je bajé popolnoma izgubljen. Mackenzie je včeraj bajé odpotoval iz San Rema ter se bo tjakaj povrnil v treh tednih. — „Norddeutsche Allg. Ztg.“ pravi, da splošni evropski položaj navdaja duhove z neprijetnimi čuti, kajti obseg celi današnji politiki je, da vsakdo kolikor mogoče brzo in temeljito oborožuje, ker ne zaupa svojemu sosedu. „Kreutztg.“ trdi, da vzlic Bismarckovemu pomirljivemu govoru jako uspešno deluje na Ruskem bojna stranka.

Francoski ministerski svet posvetoval se je dué 14. t. m., ali ne bi bilo mogoče skróčiti indokritajskih izdatkov, ki posebno težé Francijo. Vice-admiral Krantz je razložil tamošnje vojaške razmere ter se je jako ugodno izjavil v tem oziru, ob enem pa naglašal, da za sedaj ni mogoče znižati vojaških bremen. — Nedavno je prišel neki pristav imenom Paupart na sled knjižici: „Berilo za sedemletne otroke“, koje so s privolitvijo šolske komisije rabili v posvetni šoli v La Ferté-Gaucheru, departementu Seineu in Marne-u. Odstraniti jo je dal na občinske troške in nadomestiti z drugo, ker je v njej govorica o ljubem Bogu, kojemu moramo ubogati. Pri tem pa ne smemo prezreti okoliščine, da pristav niti ni bil opravičen stopiti čez šolski prag. Kako priljubljene so posvetne šole, kažeta nam nastopna dva izgleda. Dne 1. januarja postala je šola v Bruniquelu posvetna; obiskujejo jo otroci tamošnjih žandarjev in posvetnih učiteljev, vsa ostala mladina tega kraja pa zahaja v versko zasebno šolo, koje so ustanovili prebivalci sami. Do 1. t. m. brojila je šola v St. Jeanu v Vendée 200 učencev. Z istim dnem postala je posvetna in glej — učencev ima celo četvorico!

Italijanski arzenali v Napolji. Poznoliji in Castellmaru jako nujno oborožujejo. Na otok Maddalena (najvažnejša italijanska strategiska postaja v Sredozemskem morji) odpluli bodete dve torpedni ladiji: sedaj so tam že oklopnice „Dandolo“, „Italijska“ in „Duilio“. Pristanišči v Napolji in Castellmaru zaprli bodo s torpedi. — Za naučnim ministrom Coppinom odstopiti hoče tudi minister za javna dela, Saracco, ker se ne vjema s povišanjem carine na žito. Tudi poljedelskega ministra stališče je neki zelo omajano.

V *angleški* spodnji zbornici je predlagal Picton, naj se proglasi žaljenjem parlamentarnih privilegijev postopanje redarstva, ki je pred nekajimi dnevi zgrabilo po pomoti poslanca Patrika O'Briena. Matthews pravi, da je to le pregrešek redarstva, za koji se je moral že zagovarjati policijski komisar. Webster predlaga, naj zbornica izrazi svoje obžalovanje, da se je tako razžalil O'Brien, vendar naj bo pa ta stvar s tem dognana, ker je premalenkostna taka pomota redarstva, da bi se zbornica mudila dlje časa pri njej. Ta predlog je bil sprejet z 246 proti 151 glasovom. — Dne 13. t. m. vršila se je v Londonu velikanska demonstracija na čast Sullivanu in drugim irskim poslancem, ki so bili zadnje mesece zaprti. Sullivan prišel je zjutraj iz Irske v prestolnico. Pričakovali so ga Stuart, Wilfrid Lawson in drugi radikalni poslanci, potem pa ga spremljevala nad 15.000 broječa množica s zastavami in raznimi napisi do Hydeparka, kjer so se čuli razni proti ministerstvu naperjeni govori. Konečno se je razšlo ljudstvo, ne da bi se bil kalil mir. — Zgornja zbornica sprejela je v prvem branji postavo, ki vreduje promet na železnicah in v prekopihi.

Izvirni dopisi.

S Koroškega, 11. febr. Tudi po Koroškem so se slovenskim župnijam razposlale peticije na državni zbor za Liechtensteinov predlog gledé verske šole z naročilom, da jo slovenski kmetje podpišejo. Z veseljem bi to koroški Slovenci storili, ko bi jim bilo v predlogu tudi zajamčeno, da bo de v novi verski šoli podlaga vsakemu pouku materinijezik in da bo drugi deželni jezik le neobligaten predmet, počenši od tretjega šolskega leta. Dokler pa knez Liechtenstein te točke v svoj predlog ne sprejme, ne morejo se Slovenci za njegov predlog navdušiti in tega predloga tičečih se peticij na državni zbor podpisovati. Slovenci ljubijo svoj materini jezik v isti meri, kakor sveto katoliško vero! Vera katoliška in beseda materina ste Slovincem djubi in dragi, kakor svetle oči!

Prosimo Vas, da v svojem, v mnogih krogih po Slovenskem merodajnem listu vplivate na to, da se Liechtensteinov predlog v navedenem smislu predrugači.

Op. vredništva: Opozorimo Vas na današnji članek na prvem mestu, iz katerega razvidite, da je bila v prvotnem načrtu, ki sta ga izdelala dva nemška konservativca, tudi točka gledé materinega jezika in se je izpustila le vsled želje čeških poslancev. Našemu listu ne morete očitati, da je prezrl to točko; opozorimo Vas na članek v 26. št. dne 1. t. m. Tu se glasi med drugim: „Kar bi tukaj želeli, ne da bi komu vsiljevali svoje nazore, je to, da bi se v novi šolski načrt vsprejelo tudi kako zagotovilo materinega jezika, na katerega podlagi naj bi se vpravljale ljudske šole, ker si le tako obe-tamo od šole zaželjenega vspeha.“

Iz Tridenta, 13. februarja. (Hvala Bogu, pust je pri kraji. — *Austriacanta*. — *Vreme*.) Predpusta je konec; hvala Bogu! Kajti kakor skoraj povsod te dni ljudje norijo, tako tudi v trizobnem mestu lahko vidiš vsak večer brezštevila noreev. Ali če jih tudi ne vidiš, lahko jih slišiš, zakaj upitja, kričanja, brizganja, žvižganja, rožljanja z verigami, zvenenja „kreguljčkov“, troben-tanja na rog itd. itd. ni konca ne kraja, in ti ne pusté zatisniti oči do ranega jutra. Ulice so napolnjene radovednih gledalcev in našemljenih spak. Zlasti ni miru od „Giovèdi grasso“, tako se imenuje slovenski „debeli četrtek“. Zatorej hvala Bogu! predpust je pri kraji.

„*Austriacanta*“ — no, mislil si boš ljubi bralec „Slovenčev“, kakošna zverina je pa to? V vseh italijanskih in menda tudi v drugih besednjakih ne najdeš te besede; kajti ker ni nič popolnega na zemlji, tudi besednjaki niso. — Kaj pa vendar pomeni ta beseda? Da boš vedel, ako kedaj prilika nanese, in te kedo imenuje „*Austriacanta*“, vedi, da ti ni ravno prijazen, in nikar ga ne šteje v vrsto svojih prijateljev. Tukaj je v zaničljivem pomenu „*Austriacanta*“ tisti, ki je dober avstrijski rodoljub, dober avstrijski državljani; tako spričevalo dobiš od onih — ki koprneči „kukajo“ v blaženo Italijo.

Minoli dnevi bili so tukaj krasni, spomladanski. Nekateri dni je toplomer kazal na solncu do 23 stopinj R. gorkote. Zatorej ni čudo, da sem videl včeraj, ko sem se peljal skozi trg Leviko, kjer so znana žveplena kopališča, na travnikih ovce na paši. Toda noč ima svojo moč — po noči je padlo, če tudi ne veliko snega, vendar toliko, da bodo vsaj danes morale ovce ostati doma. Danes dežuje, mraza ni; gorkomér kaže 7 stopinj R. gorkote.

Trebnje, 14. februarja. To izvanredno hudo zimo praznovala se je tukaj dvojna tudi izvanredna slovesnost, namreč v adventu M. B. praznik nova maša č. g. o. Ignacija Kastigarja, katero imenujem zato izvanredno, ker v Trebnjem ni bilo nobene nove maše že 29 let. Mnogo bi se dalo ugi-bati, kaj je vzrok temu, da tako obširna fara, katere prebivalci so toliko ponosni na svoja zares lepa posestva, nima skoraj nič sinov za višje izšolanje, i zlasti za duhovniški stan ne. Tudi zgoraj-omenjeni g. novomašnik ni tukajšen farán, ampak iz sosedne fare doberniške. Izvrstno pridigo imel mu je č. g. Anton Hočevár, župnik Št. Lovrenški, novomašnikov prvi katehet. Bog daj, da bi vsaj zanaprej nove maše v Trebnjem ne bile več tako redke, kakor dosihmal!

Druga tudi redka slovesnost bila je pretečeno predpepelnično nedeljo, namreč zlata poroka tukajšnjega tapecirarja g. Ignacija Navótnija ter soproge Jozefe, ki sta tukaj že mnogo let vdomačena. Oba dva sta še krepka in zdrava ter sploh ljubljena in spoštovana. Prav ljubeznjivo je bilo videti starčka s cvetličnim šopkom na palčici med sinovi in drugimi sorodniki, ki so prišli tudi iz oddaljenih krajev, a zares, „starost je častitljiva krona, koja je dosežena po poti pravice.“

Prošnja za versko šolo se te dni čvrsto pod-pisuje; kar kupoma vrejo možje skupaj, od kar so zvedeli, za kako imenitno reč da se tukaj ravna in s pravim veseljem podpisujejo vkljub temu, da je neko človeče hujskalo, češ, le podpisujte, še večé davke si bode s tem naložili. A priprosti kmet je bil že dostikrat od tacihi mišjobradnih prerokov nalagan in na led speljan, zdaj jih pozná zrele tiče!

Ravnokar izvem, da leži tukaj iz Ljubljane potujoč agent za kozami bolan. Oj Ljubljančani, le pasite tam doma svoje koze in kozličke! Vi imate dovolj pastirjev, dovolj časa in prostora in dovolj zdravnikov, a naše „gmajne“ niso ugodne za take

pašnike in smo tudi z družimi nadlogami silovito preveč že obloženi.

Spodnje Retje pri Velikih Laščah, 12. febr. Tukaj v vasi, v kateri je tekla zibelka slavnemu pisatelju Fr. Levstiku, umrl je dne 8. februarja t. l. naš ljubljani sosed Franc Oblak. Mož je bil tukaj najiskrenejši prijatelj pokojnega Levstika. Pri njem je tudi pokojni Levstik leta 1858. prebival celo poletje. Umrl je po tridnevni pljučnici, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 54. letu svoje starosti. Mož je bil vstrajnega značaja, zdravega kmet-skega razuma; bil je prej večleten odbornik veliko-laske občine. Pokop je bil 10. februarja. Dolga vrsta sorodnikov, prijateljev in znancev je spremila pokojnega na pokopališče. Na brzojavno poročilo prišla sta tudi Oblakov brat, Anton Oblak, in sestra, omožena Levstikova, z Dolenjskega.

Naše slovstvo.

Najiminitnejše cerkvene določbe o katoliški cerkveni glasbi. Z dodatkom: „O petju mašnikovem pri altarji.“

Za učitelje in pevovodje sestavil in uredil Ignacij Mitterer, stolni prošt ter stolni kapelnik v Brixenu. Z dovoljenjem poslovenil A. Dolinar-Lučinski. V Ljubljani 1887. Založilo „Cecilijino društvo“. Tisk Milicev.

„Cecilijino društvo“ za ljubljansko škofijo ravnokar razpošilja svojim udom kot nagrado knjigo, poslovenjeno sicer iz nemškega, ki pa bode v Slo-vencih gotovo z veseljem vsprejeta, osobito pri onih, ki se za „resno cerkveno glasbo“ in njen razvoj pri nas zanimajo. Kar naravnost povemo, da nam je bilo te knjižice že davno živo potreba. Ne smemo zamolčati, da je gibanje v zadnjem desetletji na cerkveno-glasbenem polju jako živahno. Mnogo ko-ristnega povedala nam je znana Hugolin Sattnerjeva knjiga o cerkveni glasbi kakošna je in kakošna bi morala biti. Mnogo pravil, po katerih se je ravnati pevcem in pevovodjem na koru, raztresenih je po „Cerkvenem Glasbeniku“. Ali težavno je posamič-nemu raztresene ude pobirati po časnikih, ko je dostikrat v trenutku treba odločiti se za to, kar cerkvena določila zahtevajo. Zgorej omenjena knjiga bode težavam takim sapo zaprla in dvomljivim vse-skozi pokazala ravno pot. Mittererjeva nemška knjiga vsprejeta je bila z občno pohvalo; s prevodom smemo še tem bolj zadovoljni biti, ker nam ga je g. A. Dolinar-Lučinski tako opilil, da skoro ne veš, da čitaš prevod, če bi to ne bilo naznanjeno na lici knjige. Obsezajoč 90 strani v osmerki povdarja najprvo, da je sestavljena na podlagi cerkvenih določb. Razdeljena je v dva dela: splošna in posebna določila za stran cerkvene glasbe. Splošni del obravnava jezik, besede, melodije in harmonije cerkvenega petja. Posebej toplo priporoča gójitev staro-cerkvenega petja ali gregorijanskega koral. „To je ono petje“ — pravi — „ki se je brez dvoma po posebnem navdihovanju ter pomoči od zgoraj v teku stoletij razvilo edino v to svrhu, da spremlja liturgično daritev in molitev . . . Nadalje opisuje kako in kdaj je svirati na orglje, zadene rabo raznih drugih instrumentov in podaje slednjič kratek navod o vedenju pevcev na koru.“

V drugem delu podaje knjižica natančna do-ločila, kaj in kako je peti in kakošna mora biti glasba ob raznih prilikah liturgične službe božje. Tu seveda omenja najprej veliko ali peto mašo, nje stalne in spremenljive speve, potem slovesno mašo za ranjce. Primeroma precéj na široko razpravlja, kako in kaj naj se poje pri cerkvenih večernicah. Morda bo razprava ta pripomogla, da se na mnogih krajih zadnji čas opuščene slovesne večernice zopet uvedejo. Marsikaj praktičnega oznanja pisatelj v na-slednjih oddelkih ob obredih velikega tedna, o do-ločbah za stran litanij in ob izpostavljenji presv. Rešnjega Telesa, ter blagoslovu ž njim. Čuditi sem se moral listajoč knjigo, da je pisatelj v tako ozkem okviru podal toliko zanimljivega in pa v takó pre-gledni obliki. Razpravi pa je pridejan še dodatek, ki obsega ne prav na desetih listih vse pravila za dostojno petje gregorijanskega koral. Dodatek ta — upam — bode posebno dobro došel duhovnikom. Dasi so se učili in vadili cerkvenega petja, najdejo vendar še tu in tam kaj novega, posneme vrednega.

Toliko o vsebini. Kako pa naj knjižico pripo-ročimo?

Učencem orgljarske šole naj bi bila kažipot, vodeč jih k natančnemu spolnovanju cerkvenih pravil

v bodočem poklicu. Organisti in pevovodje naj jo pregledajo, preštudirajo in spoznali bodo do dobra, kaj se ne sme in kaj se mora peti. Duhovnik kot stražnik cerkvenih določil izvedel bude iz nje, do katere meje sme biti pri resničnih potrebah odjenljiv, katerih mejnikov pa mu premakniti ni dovoljeno. Cerkevni pevec čitali bodo brošurico gotovo s zanimanjem. Naj bi pač ne prezrli tega, kar stoji debelo tiskano na 34. strani. — Sploh si smemo od knjižice mnogo dobrih sadov obetati. Pisana je mirno, lahko umljivo, popolno stvarno, brez tistih „zbadljivk“, ki smo jih tolikrat v cerkveno-glasbenih razpravah morali požirati. Kot blagodejen, pohleven dež naj bi napojila z navdušenostjo doslej še omahujoča ali mrzla srca za pravo od cerkve potrjeno glasbo. V to pomozi Bog in sv. Cecilija!

Naj dostavim, kar se mi zdi potrebno, svoji oceni še to, da je knjižica potrjena od knezo-škofa ljubljanskega, kar jej daje tem večjo vrednost.

Dnevne novice.

(Družba sv. Vincencija) ima v nedeljo 19. t. m. ob 6. uri zvečer v sobani katoliškega društva, zjutraj pa sv. obhajilo pri sv. maši po 6. uri v uršulinski cerkvi. K obojni slovesnosti vabijo se uljudno častiti udje in prijatelji društva.

(„Kat. društvo detoljubov.“) Leta 1884 se je v Solnogradu osnovala družba, kateri je namen, da pospešuje versko-nravno odgojo mladine. Tudi v Ljubljani je ta družba začela izdajati poseben list, ki naj poučuje stariše in odgojitelje o dolžnostih krščanske odgoje, opozarja na napake slabe odgoje in vzbuja milosrčnost do uboge, zanemarjene in zapuščene mladine. Ta list, imenovan „Krščanski detoljub“, izhaja štirikrat na leto. Izdaje ga „društvo detoljubov“, vrednik mu je g. Anton Kržič. Prvi zvezek je nedavno izšel in ima nastopno vsebino: Zakaj so priče te knjižice izhajati? — Zakaj moramo krščanski detoljubi otroke ljubiti? — Ne kliči, Stvarnik, me od tod! (Pesen.) — Najimennitnejši dan v otroškem življenju. — Sedem poglavitnih grehov in otroška vzgoja. — Kazalni pouk v izreji. — Šiba novo mašo poje. — Molitev pred jedjo in po jedi. — Materina solza. — Otroci žganjepivci! — Kaj je boljše: tikati ali vikati, za otroka? — Iz otročjih ust. — Društvene stvari. — List ima za otroke posebno prilogo 1. številki: „Ali znaš?“, ki obsega glavne resnice in navadne dnevne molitve. List stane na leto s podobami samo 40 kr.

(Premogarski delavci v Zagorji.) Včeraj smo na tem mestu z veseljem sporočili, da se je trgovski minister potegnil za delavce v Zagorji pri upravnem svetu severne železnice. Danes pa smo dobili poročilo, da je upravni svet sklenil, da ne bodo pomnožili števila delavcev v ostrovske premogovih jamah, ker se bo vspomladi skrčilo delo.

(Umrli) je danes gosp. Eduard Skaberne iz znane rodbine v Novem mestu. Zaradi svojega mirnega značaja bil je pokojnik povsod, posebno pa v narodnih krogih priljubljen in spoštovan. Že nekaj let sem je kot sodrug svojemu mlajšemu g. bratu trgoval na mestnem trgu ljubljanskem. Umrli je šel obiskat svoje ljudi v Novo mesto; nazaj gredé je zbolel v Trebnjem in po dveh dnevih bolezní umrl pri svoji stari materi. Naj v miru počiva!

(V Jesenicah ob Savi) otvorjena je bila predvčerašnjim pošta v zvezi z brzojavno postajo. Služba opravljala se bo samo po dnevu.

(Osepnice.) Dne 14. t. m. so zboleli: 1 moški, 1 ženska in 1 otrok. Ozdraveli so: 1 moški, 1 ženska in 3 otroci. Umrli je 1 ženska. Bolnih je bilo 182 oseb. — Izginile so osepnice iz srenj: Šmartno pod Šmarno goro, Dobrova in Brezovica. Dne 13. t. m. je bilo bolnih: V Dobrujni 6, v Št. Vidu 8, v Črnučah 11, v Šmariji 16 in na Vrhniki 2 oseb. Gledé prvih štirih krajev se je dognalo, da so bile osepnice tjekaj prenešene iz Ljubljane.

(Volk.) Iz Kroke se nam poroča: V naši okolici klati se volk in davi zverjad. Dne 9. t. m. šel je na lesice neki lovec s psom-jazbečarjem, ter zasledil volka, ki je ravo trgal srno. Z lesičarji je lovec podrl volka, a predno je vnovič nabil puško, popihal jo je volk. Dolgo je lovec hodil po krvavem sledu do velike votline v skalovji. Kaj sedaj? Spravi psa v votlino in čaka, kaj bo. Kmalu sliši pasje klanje v votlini: psa ni bilo več na dan.

(Umetniško razstavo) napravili bodo letos dne 1. maja v Trstu v dvoranah mestnega muzeja „Revoltella“. Odprta bo le do 1. junija. Razstavljeni bodo izdelki obrtnije in umetnosti. Oglasiti se je do 31. marca pri društvu: „Società degli amici dell'arte“. Južna železnica dovolila je vsem pošiljateljcem v razstavo za 5% znižano vožnino.

(Vinska razstava) v Trstu odprla se bo meseca junija v zvezi z razstavo cvetlic in vinograj-skega orodja. Napravili jo bodo v zvezi: tržaška kmetijska družba s podporo trgovinskega in poljedelskega ministerstva, municipij in pa tržaška trgovinska zbornica. Razstava bo v prostorih gledišča „Politeama Rossetti“ od 9. do 23. junija. Kot darila se bodo dajale častne diplome, medalije in častna darila. Oglasiti se je do 15. aprila.

(V mariborski bolnišnici) je bilo v minolem letu 1558 bolnikov. Od teh jih je umrlo 129, ozdravelo 1107, nepopolnoma ozdravljenih šlo je venkaj 153 bolnikov, neozdravljenih pa 45. Koncem leta ostalo jih je za novo leto 120. Štajercev je bilo 1385, Kranjcev 42, Primorcev 5, Istrijan 1, Hrvatov 21, Korošcev 25. Ostali so bili iz drugih dežel.

(Tolpo cigánov) zajeli 10. t. m. orožniki pri Ptujem. Osemnajst jih je bilo, vsi imenom Tojkon; domovinsko pravico imajo pa v Gorici, kamor so bili namenjeni. Načelnik nosi namesto gumbov dve vrsti starih tolarjev. Prijeli so jih zaradi beračenja ter jih odvedli k okrajnemu sodišču.

(Zmrznil je) 8. t. m. 44letni vinčar Lorenc Potočnik v gozdu blizu Ljutomeru. Napil se je čez mero žganja.

(Ubil se je) v trboveljskih premogovih jamah ondašnji delavec Anton Pintar po svoji nepredvidnosti; ni se ravnal strogo po propisih in je vsled tega padel kakih 25 metrov globoko, kjer je mrtev obležal.

(Pozor!) P. n. gospode, katerim ne zadostuje jedna peticijska pōla za versko šolo, opozarjamo, da se more v ta namen porabiti vsaka druga pōla; gledati je treba le na jednako velikost in prilepi naj se tiskani. Čas za poslanje je do konca tekočega meseca.

Telegrami.

Berolin, 15. februarja. Knez Bismarck je včeraj izrazil pri parlamentnem obedu nado, da se bo ohranil mir.

Rim 15. februarja. Uradni list objavlja postavbo gledé preosnove ministerstva. Parlamentarni krogi zatrjujejo, da bodo ostali na svojih mestih vsi ministri razven naučnega ministra Coppina.

London, 15. februarja. „Reuterjevo“ izvestje poroča danes iz San Rema: Prestolonaslednik je imel slabo noč; tožil je, da ga boli glava. Sicer pa je njegovo zdravje povoljno. Mackenzie ne odpotuje danes.

London, 16. februarja. „Standard“ naglašá, da se mora Anglija gledé Bolgarije strogo držati berlinske pogodbe, ki zavaruje njene prostosti.

Gap, 16. februarja. Flourens je včeraj rekel, da hoče Francija napredovati, to je pa mogoče le v miru. Utrjenje republike je najboljšje jamstvo za zboljšanje mejnarodnih odnošajev Francije.

Umrli so:

14. februarja. Marija Leskovšek, delavka, Opekarska cesta št. 15, Variola.

V bolnišnici:

13. februarja. Franc Bezljaj, tesar, 41 let, jetika. — Marija Ersave, kajzarjeva hči, 14 let, (Poljanska cesta št. 42), Variola. — Franc Hampel, pisar, 66 let, jetika.

14. februarja. Aleš Merkelj, gostač, 79 let, Marasmus.

Tuji.

14. februarja.

Pri **Maltcu**: Hönigsfeld, Bondy, Böhm, trgovci, z Dunaja. — M. Baumgarten, bukovec, z Dunaja. — Majdič, posestnik, iz Domžal. — Mungi, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Rüssel, trgovec, s Češkega. — Ranzenhofer, trgovec, iz Grada. — Buzzi, posestnik, iz Kočevja. — Buzzi, posestnik, s soprogo, s Koroškega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Jožef in Janez Kesche, zasebnika, iz Štajerskega. — M. Pogorelec, posestnik, iz Tržiča. — T. Okorn, kuharica, iz Radovljice. — P. Wrändl, vinski trgovec, iz Metlike. — M. pl. Weissenfeld, zasebnica s sinom, iz Trsta.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		735.0	1.2	brezv.	megla	5.50
15. 2. u. pop.		731.6	4.2	sl. zap.	oblačno	dež
9. u. zveč.		730.0	1.8	brezv.	oblačno	

Zjutraj megla, potem oblačno, popoldne sijalo je nekoliko sonce. Srednja temperatura 2.4°C., za 2.7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 90 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16% „	79 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 65 „
Papirna renta, davka prosta	92 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „ — „
Kreditne akcije	269 „ 50 „
London	126 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 03 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	62 „ 17 1/2 „

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneske so poslale podružnice:

Iidria	60 gl. — kr.
Postojina	20 „ — „
Krško	15 „ — „
Prem dohodek zabave	10 „ 77 „
Sv. Ivan pri Trstu	116 „ — „
Graška akademiška	82 „ — „
Tržaška	90 „ — „
Dornberg	30 „ — „
Naklo na Goriškem	56 „ 5 „
Št. Peterska ljubljanska	167 „ 81 „
Vrhnika	52 „ 45 „
Mokronog	81 „ 10 „
Novomesto	15 „ — „
Graška izvanakademiška	30 „ — „
Ženska v Il. Bistrici	190 „ — „
Postojinska dohod. veselice	56 „ — „

Darovali so:

Gosp. dr. Primožič v Iglavi	10 „ — „
Bralno društvo v Mengeši	1 „ — „
Gospod J. Šumi v Sinčej vasi	1 „ — „
F. Čikulnik pri Mrzli vodi	1 „ — „
J. Volavčnik, župnik na Rudi	1 „ — „

V Ljubljani 13. februarja 1888.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja o boleštni izgubi nepozabljive mi soproge

MARIJE

izrekam v svojem, svojih otrok in sorodnikov imenu najsrčnejšo zahvalo.

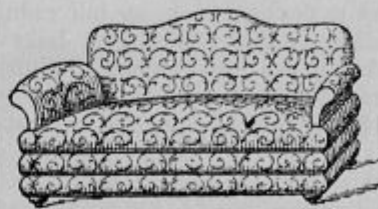
V Čemšeniku, dne 14. februarja 1888.

Toma Petróvec,
učitelj.

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

priloga prečast. duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu za izvanredno znižano ceno, veljavno le januarja in februarja t. l.: Divane (glej podobo) po 26 in 27 gl. Stole po 8 in 9 gold. Mo-

droce na peresih (Federmadratzen) po 10 gl. Žimnice po 22 gl. in višje. Molilni klečalniki in cerkveni stoli.

Za dobro in pošteno delo se jamči. Naročila z dežele in poprave, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela se točno in najceneje izvršujejo.

Ceniki s podobami zastoj in franko na zahtevanje.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkevijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.